

ŠKOLSKÝ PORIADOK

Základná umelecká škola – Művészeti Alapiskola
Záhradnícka 2a, 986 01 Fiľakovo

Školský poriadok je súhrn pravidiel školy, ktorými sa zabezpečuje riadny chod školy. Podľa jeho pravidiel sa riadi každý žiak školy. Jeho dodržiavanie vyžadujú všetci pedagogickí zamestnanci školy. Pribežne kontrolujú jeho plnenie.

Žiak sa v škole správa slušne, v duchu porozumenia, znášanlivosti a priateľstva. V priestoroch školy a na verejnosti zdraví všetkých zamestnancov školy. V školskej budove zdraví aj všetkých dospelých návštevníkov školy. K dospelým osobám sa správa s úctou, dáva im prednosť pred vstupom do miestnosti. Slušný žiak nepoužíva vulgárne a hrubé výrazy. Dbá na pokyny pedagogických zamestnancov. Podľa svojich schopností sa svedomito pripravuje na vyučovanie. Žiak sa správa aj mimo vyučovania, a to aj počas voľných dní a prázdnin tak, aby neporušoval zásady spolunažívania a mravné normy spoločnosti a robil česť škole aj sebe.

I. Dochádzka žiaka do školy

1. Žiak je povinný chodiť na vyučovanie pravidelne a včas podľa rozvrhu hodín. Povinne sa zúčastňuje na činnostiach, ktoré organizuje škola v čase riadneho vyučovania, napr. na výchovných koncertoch, filmových predstaveniach, exkurziách, atď.

2. Zákonní zástupcovia žiakov navštevujúcich ZUŠ – MAI uhradia príspevok na úhradu nákladov spojených so štúdiom (školné) na základe Všeobecne záväzného nariadenie mesta Fiľakovo č. 2/2016 o výške príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Fiľakovo podľa ustanovení § 6 ods. 1 a 2 a § 11 ods. 4 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade s ustanoveniami Čl. I § 28 ods. 5 až 8, § 49 ods. 4 až 6, § 114 ods. 6 až 8, § 116 ods. 6 až 8 a § 140 ods. 9 a 10 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj Čl. II § 6 ods. 24 cit. zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3. Žiak prichádza do školy vhodne a čisto oblečený a upravený. Na hodinách výtvarného odboru žiak používa podľa pokynov učiteľa ochranný pracovný plášť a pod. Na prezlečenie slúži upravený priestor pod schodmi na prízemí, resp. priestor určený učiteľom.

4. Žiak je povinný nosiť do školy učebnice a školské potreby podľa rozvrhu hodín a pokynov učiteľov.

5. Do školy nenosí predmety, ktoré nebude na vyučovaní potrebovať. Klenoty, väčšie sumy peňazí a ďalšie cenné veci nosí na vlastnú zodpovednosť. Mobilné telefóny musia byť počas vyučovania podľa možnosti vypnuté a vždy odložené v taške. Pri odcudzení alebo strate predmetov, ktoré žiak nepotrebuje na vyučovaní, škola nezodpovedá za vzniknutú škodu.

6. Žiak má prísne zakázané nosiť do školy zbrane, nože, cigarety, zápalky, zapalovače, alkohol, omamné látky, drogy alebo iné veci, ktoré ohrozujú bezpečnosť a zdravie.

7. Žiak dbá v škole o svoju osobnú hygienu a nosí si do školy nevyhnutné hygienické potreby, ako sú zdravotne vyhovujúce prezuvky, mydlo, toaletný papier a uterák.

8. Žiak môže vyučovanie vymeškať len pre chorobu, prípadne pri lekárom nariadenom zákaze jeho dochádzky do školy, z vážnych rodinných dôvodov, pri mimoriadne nepriaznivom počasí a

prerušení premávky hromadnej dopravy, ak ju musí využiť na dochádzku do školy, alebo pri jeho účasti na organizovanej športovej príprave, na súťažiach a reprezentácii vlasti.

9. Uvoľnenie z vyučovania pre vopred známu príčinu vyžiada zákonný zástupca žiaka písomnou formou v žiackej knižke z jednej vyučovacej hodiny od príslušného vyučujúceho, na niekoľko hodín od triedneho učiteľa.

10. Na jeden a dva dni vypýta zákonný zástupca žiaka od triedneho učiteľa oznámením dôvodu v žiackej knižke. Na viac ako dva dni od riaditeľa školy. Od riaditeľa školy vyžiada uvoľnenie žiaka osobitnou písomnou žiadosťou s uvedením dôvodu neprítomnosti žiaka v škole.

11. Pri uvoľnení žiaka z vyučovania pre športové sústredenie, účasť na športových alebo iných súťažiach, priloží zákonný zástupca žiaka k žiadosti potvrdenie športového klubu alebo oddielu o účasti žiaka na sústredení alebo súťaži.

12. Príčinu nepredvídanej neprítomnosti žiaka v škole jeho zákonný zástupca oznámi triednemu učiteľovi bez zbytočného odkladu do 24 hodín, čo môže aj telefonicky, prostredníctvom e-mailu alebo odkázať po súrodencovi.

13. Za neospravedlnené hodiny môže byť žiakovi navrhnuté niektoré z výchovných opatrení. Pri počte 15 a viac neospravedlnených hodín je škola povinná oznámiť zákonných zástupcov žiaka pre zanedbávanie školskej dochádzky.

- za 1 - 4 neospravedlnené hodiny môže triedny učiteľ navrhnúť pokarhanie od triedneho učiteľa.

- za 5 - 9 neospravedlnených hodín môže triedny učiteľ navrhnúť pokarhanie od riaditeľa školy.

- za 10 - 15 neospravedlnených hodín môže triedny učiteľ navrhnúť Ped. rade vylúčenie žiaka zo štúdia.

II. Povinnosti žiaka pri príchode do školy

1. Pred učebňou si žiaci odložia vrchné oblečenie, prezujú sa do hygienicky vhodných prezuviek, uložia si svoje veci. Prezuvkami môže byť obuv, ktorú schváli učiteľ a nemôže byť obuv s čiernou, podlahu znečisťujúcou podrážkou. Žiak si svoje vrchné oblečenie a obuv musí vziať do triedy. Vrchné oblečenie si zavesí v triede na vešiak, obuv má vloženú v igelitovej taške. Škola neručí za veci, ktoré si žiak ponechá počas vyučovania bez dozoru na chodbe.

2. Počas vyučovania je povinný udržiavať poriadok na lavici, v lavici a vo svojom okolí.

3. Žiaci, ktorí prídu do školy oveľa skôr, ako je stanovený čas, sa nesmú zdržovať v budove školy. Výnimkou je zlé počasie a pod.

4. Neskorý príchod na vyučovanie musí žiak ospravedlniť u vyučujúceho v triede.

III. Správanie žiaka na vyučovacích hodinách

1. Na ZUŠ – MAI prebieha vyučovanie v popoludňajších hodinách, a to v prípade individuálneho i skupinového vyučovania. Vyučujúci sú zodpovední za zostavenie rozvrhu hodín, s prihliadnutím na dopoludňajšiu činnosť žiakov na ZŠ a v nadväznosti na dopravné spoje v prípade dochádzajúcich žiakov.

Vyučovanie prebieha s ohľadom na tieto skutočnosti najmä v časovom rozsahu od 12,20 do 19,00 hodiny individuálne u každého učiteľa. Podľa okolností a ak je to možné, má každý vyučujúci dodržať pri zostavovaní rozvrhu hodín minimálne jednu veľkú prestávku v rozsahu 15 minút

Rozsah vyučovacích hodín:

dlhá hodina:	1,5 vyuč. hod.
obvyklá hodina:	45 minút
krátka hodina:	0,5 vyuč. hod.
bloky hodín:	2 x 45min. v jednom bloku
	3 x 45min. v jednom bloku

2. Na každú vyučovaciu hodinu žiak prichádza včas, učebnice, všetky školské potreby a pomôcky má pripravené na lavici podľa rozvrhu hodín. Na každej vyučovacej hodine má so sebou žiacku knižku.

3. V prípade, ak si žiak opakovane bez závažnejšieho dôvodu nenosí pomôcky na vyučovanie, môže mu triedny učiteľ udeliť napomenutie alebo navrhnúť niektoré z výchovných opatrení.

4. Ak si žiak do školy neprinesie žiacku knižku, zapíše sa do Poznámok k práci žiakov v Triednej knihe. Ak si žiak zabúda žiacku knižku pravidelne, môže mu triedny učiteľ udeliť napomenutie alebo navrhnúť niektoré výchovné opatrenie.

5. Žiak na vyučovaní sedí slušne, pozorne sleduje učiteľov výklad, odpovede spolužiakov, svedomito a aktívne pracuje a zapája sa do vyučovania.

6. Ak chce žiak odpovedať alebo sa vyučujúceho niečo opýtať, hlási sa zdvihnutím ruky.

7. Triedu alebo učebňu môže žiak opustiť len, ak je písomne ospravedlnený od svojho zákonného zástupcu a so súhlasom učiteľa.

8. Ak sa žiak na vyučovanie nepripravil, alebo nemá so sebou žiacku knižku, ospravedlní sa na začiatku vyučovacej hodiny. Počas hodiny vyučujúci nemusí prijať jeho ospravedlnenie.

9. Pri vstupe dospeléj osoby do triedy a pri jej odchode sa žiaci pozdravia.

10. Žiak je povinný šetriť učebnice, školské potreby, udržiavať v poriadku a v čistote svoje miesto, triedu a všetky školské priestory. Učebnice si na začiatku školského roka vloží do obalu, nečarba do nich, stará sa o ne. Ostatné školské potreby udržiava v dobrom stave. Nepíše a nekreslí po laviciach.

11. Každý žiak má chrániť pred poškodením školské zariadenie. Prípadné úmyselné a z nedbanlivosti spôsobené škody je povinný uhradiť podľa rozsahu zavinenia zákonný zástupca nezodpovedného žiaka. Ak sa nezistí vinník, škodu nahradí kolektív triedy.

12. Manipulovať s oknami, roletami, svetelnými vypínačmi, audiovizuálnymi prístrojmi a ostatnými pomôckami môžu žiaci len so súhlasom učiteľa.

IV. Správanie žiakov počas prestávok

1. Organizácia prestávok:

Prestávky sú v skupinovom vyučovaní, ak sú spojené viac ako 3 vyuč. hodiny do jedného bloku.

2. Počas prestávok žiak neodôvodnene neopúšťa triedu a nezdržiava sa v priestore dverí do triedy. Prestávky sú určené najmä na použitie WC, vykonanie osobnej hygieny. Na WC sa žiak zbytočne nezdržiava.

3. Žiak môže olovrantovať. Všetky papiere a odpadky odkladá do koša.

4. Vyhradené priestory je zakázané opúšťať. Prestávku žiak využíva na voľný pohyb, riadi sa pokynmi triedneho učiteľa a dbá na ochranu svojho zdravia i zdravia spolužiakov.

5. Žiak má vždy, aj cez prestávky, vystupovať voči všetkým dospelým slušne, ako aj voči spolužiakom.

6. Je prísne zakázané šikanovať spolužiakov, vydierať, kraďnúť a ubližovať si navzájom. Cez prestávky a hodiny je zakázané vybavovať si vzájomné osobné nezhody.

7. Pred skončením vyučovania žiaci nesmú bez dovoľenia vychádzať zo školskej budovy.

V. Odchod žiakov zo školy

1. Pred odchodom z učebne žiak zanecháva svoje miesto upravené podľa pokynov učiteľa.

2. Po ukončení vyučovania upraví triedu, predovšetkým priestor na odkladanie vecí v školskej lavici a okolie svojej lavice.

3. Po skončení vyučovania idú žiaci domov. Zdržiavať sa bez dozoru v budove školy a pred hlavnou bránou do školskej budovy nie je dovoľené.

4. V učebniach a šatniach po ukončení vyučovania nesmie žiak ponechať prezuvky, pomôcky, ani žiadne iné svoje osobné veci, okrem žiaka, ktorý to má povolené zo zdravotných dôvodov.

5. Zo školskej akcie organizovanej mimo školskej budovy, ktorá sa končí neskôr ako povinné vyučovanie, môžu žiaci odísť so súhlasom učiteľa domov. Miesto rozchodu musí byť určené tak, aby zabezpečovalo neohrozený návrat žiakov domov.

VI. Správanie žiaka v školských priestoroch v čase mimo vyučovania

1. Žiak sa môže zdržiavať v školských priestoroch v čase mimo vyučovania len pri jeho účasti na populudňajších akciách triedy alebo školy.

2. Žiak sa prezúva do hygienicky neškodných prezuviek aj na mimoškolské akcie v ZUŠ - MAI.

3. Na akcii dodržiava pokyny pedagogického dozoru.

4. Žiakom nie je dovoľené pohybovať sa v iných priestoroch, ako je priestor určený na vyučovanie.

5. Na akcii sa zúčastňuje aktívne, dodržiava na nej pravidlá slušného správania.

6. Po skončení akcie sa zbytočne nezdržiava v školskej budove ani pred školskou budovou.

VII. Práva žiakov

1. Každé dieťa bez jedinej výnimky, bez rozdielu rasy, pohlavia, reči, náboženstva, politického alebo iného presvedčenia, národného alebo sociálneho pôvodu, majetkového alebo iného postavenia jeho rodiča, má právo na vzdelávanie.
2. Každý žiak má právo na vzdelanie zamerané na vývoj jeho osobnosti, rozvoj jeho talentu, rozumových a fyzických schopností.
3. Žiak má právo byť oboznámený s kritériami, podľa ktorých je hodnotený. Pri ústnej odpovedi je oboznámený s výsledkom hodnotenia ihneď. Výsledky klasifikácie písomných a grafických prác a praktických činností sa žiak dozvie najneskôr do 10 dní, pričom má právo do nich nahliadnuť.
4. Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami majú právo byť hodnotení a klasifikovaní so zohľadnením ich postihnutia. Týka sa to všetkých vyučovacích predmetov, v ktorých sa prejavuje postihnutie žiaka.
5. Žiak, ktorý je na konci II. polroka klasifikovaný stupňom nedostatočný, má právo vykonať posledný augustový týždeň pred novým školským rokom opravné skúšky na základe rozhodnutia Pedagogickej rady.
6. Žiak má právo vyjadriť primeraným spôsobom svoj názor v diskusii na vyučovaní.
7. Každý žiak má právo na ochranu svojho súkromia, ako aj na ochranu svojej rodiny.
8. Žiak má mať všetky možnosti na hru a zotavenie, ktoré sledujú tie isté zámery ako vzdelávanie.
9. Žiak má právo na výber budúceho štúdia, resp. povolania.
10. Žiaci majú právo primerane využívať školské zariadenie, učebne, pomôcky, knižnicu.
11. Žiak má právo podľa svojich potrieb využívať pomoc učiteľov.
12. Každý žiak má byť chránený pred všetkými formami zanedbávania, krutosti a využívania.

VIII. Starostlivosť o ochranu zdravia žiakov, bezpečnosť pri vyučovaní a školských akciách

1. Žiak je povinný počas vyučovania, prestávok ako i na podujatiach organizovaných školou chrániť svoje zdravie a zdravie svojich spolužiakov.
2. Žiakom sú zakázané všetky činnosti, ktoré sú zdraviu škodlivé (napr. fajčenie, pitie alkoholických nápojov, požívanie škodlivých látok).
3. Všetci žiaci sú so zásadami bezpečnosti a ochrany zdravia v škole oboznámení na začiatku školského roka triednym učiteľom. V prípadoch zvýšenej možnosti ohrozenia bezpečnosti a zdravia žiaka pri niektorých činnostiach sú žiaci oboznámení s pokynmi na predchádzanie úrazom. Každý žiak je povinný dodržiavať všeobecné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia a rešpektovať usmernenia učiteľov na predchádzanie úrazom.
4. V prípade úrazu alebo náhleho ochorenia žiak ihneď informuje vyučujúceho, dozor konajúceho učiteľa alebo najbližšiu dospelú osobu.
5. Pri úraze alebo nevoľnosti poskytne vyučujúci, určený ako zdravotník, žiakovi prvú pomoc. Pri podozrení na vážnejší úraz alebo ochorenie zabezpečí škola žiakovi lekársku pomoc. O úraze alebo ochorení informuje rodičov žiaka. Žiak ide na ošetrovanie buď s pedagogickým zamestnancom školy alebo so zákonným zástupcom žiaka. Každý úraz zapíše vyučujúci, ktorý ho zistil, do zošita úrazov. Ak žiak vymešká pre úraz z vyučovania viac ako 3 dni, spíše sa Záznam o úraze.
6. Za bezpečnosť žiaka zodpovedá na vyučovaní vyučujúci v triede. Pred vyučovaním, cez prestávky, po vyučovaní, na školskej vychádzke, na exkurzii a pri ostatnej výchovno-vzdelávacej činnosti vyplývajúcej z učebných osnov, pri výchovných akciách organizovaných školou zodpovedajú za bezpečnosť žiakov učiteľia konajúci dozor.
7. Pri školskom výlete a exkurzii mimo sídla školy vykonáva dozor do počtu 15 žiakov jeden pedagogický zamestnanec; ak je počet viac ako 15 žiakov, je okrem pedagogického zamestnanca zabezpečená účasť ďalšej plnoletej osoby.
8. Kúpanie sa povoľuje na vopred overenom a vyhradenom mieste po skupinách s najvyšším počtom 10 žiakov pod dozorom pedagogického zamestnanca.
9. Ak sú vychádzky, exkurzie, školské výlety zaradené na začiatok vyučovania, žiaci sa zhromažďujú pred budovou školy.

IX. Iné povinnosti žiaka

1. Všetky písomnosti a potvrdenia žiak vybavuje prostredníctvom triedneho učiteľa.
2. Ak žiak zistí stratu svojej veci, ktorá podlieha poisteniu, oznámi to triednemu učiteľovi, ktorý urobí ďalšie opatrenia.
3. Ak žiak zistí poškodenie triedneho inventára, nahlási skutočnosť triednemu učiteľovi.

X. Správanie žiakov mimo školy

1. Žiak je povinný správať sa aj mimo vyučovania, a to aj počas voľných dní a prázdnin tak, aby neporušoval zásady spolunažívania a mravné normy spoločnosti a robil česť škole aj sebe.
2. Pri stretnutí učiteľov a ostatných zamestnancov školy vždy pozdraví.
3. Je pozorný a zdvorilý k starším ľuďom, uvoľňuje im miesto v dopravných prostriedkoch.
4. Aj mimo školy chráni svoje zdravie a zdravie iných. Dbá na bezpečnosť, dodržiava predpisy pre chodcov a účastníkov premávky.
5. Chráni verejný majetok a nepoškodzuje ho. Pri dokázaní, že zničil časť školskej budovy rôznymi nápismi, nátermi alebo urážlivými výrokmi na adresu vyučujúcich a iných osôb, je povinný toto odstrániť.

Hrubé a / alebo opakované porušovanie školského poriadku môže mať za následok predčasné ukončenie štúdia žiaka na ZUŠ-MAI.

Tento školský poriadok bol prerokovaný na zas. Rady školy dňa: 9. 10. 2024,
nadobúda platnosť 22. 09. 2024

Mgr. Katarína Gášpárová, riaditeľ

Príloha č.1 - ŠTANDARDY DODRŽIAVANIA ZÁKAZU SEGREGÁCIE VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Príloha č. 1 k školskému poriadku

Základná umelecká škola – Művészeti Alapiskola

Záhradnícka 2a, 986 01 Fiľakovo

**ŠTANDARDY DORŽIAVANIA ZÁKAZU SEGREGÁCIE VO
VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ**

školský rok 2024/2025

Článok 1

Všeobecná časť

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou prílohy školského poriadku.

Štandardy sú **základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach.** Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Článok 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:

- a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere;
- b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
- c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram
- d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
- e) rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu.³¹

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodickéj príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní³².

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu „*zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie*“³³. Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje školský zákon nasledovne: „*konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu^{2a)} a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná^{2b)} pri uplatňovaní práv národnostných*

³¹ Dohovor o právach dieťaťa (OSN, 1989) In [Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 104/1991 Z. z.](#)

³² [Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní](#) (MŠVVaŠ SR, 2023)

³³ [§ 3 písm. f\) zákona č. 245/2008 Z. z. \(školský zákon\)](#)

menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voliteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania.“³⁴

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzka a vnútorný režim školy,
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Článok 2

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziľudských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so žiakmi a poslucháčmi.

Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania. Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru³⁵. Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom,
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.

³⁴ § 2 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon) – účinnosť nadobúda 1. 1. 2025. Poznámky pod čiarou k odkazom 2a a 2b znejú: „2a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov. 2b) Dohovor proti diskriminácii vo vzdelávaní (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky č. 276/2024 Z. z.). Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 317/2010 Z. z.).“

³⁵ Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru bol vytvorený v roku 2018 Radou Európy, ktorej členským štátom je od roku 1993 aj SR. Pre SR má status odporúčania pri vytváraní vzdelávacích stratégií a metód na podporu demokratickej kultúry, ľudských práv a sociálnych kompetencií.

- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

- Škola a školské zariadenie pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vypracuje Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR³⁶.

a) Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov alebo poslucháčov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom a poslucháčom. Škola alebo školské zariadenie nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylúčovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone³⁷.
- Škola alebo školské zariadenie v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola alebo školské zariadenie má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylúčovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov a poslucháčov³⁸.
- Všetky skupiny žiakov školy a školského zariadenia majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program³⁹, individuálny učebný plán⁴⁰ alebo poskytnuté podporné opatrenia⁴¹.
- Všetky skupiny žiakov a poslucháčov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.

³⁶ [Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní](#) (MŠVVaŠ SR, 2023)

³⁷ Chránené dôvody podľa antidiskriminačného zákona sú charakteristiky ľudí, úzko spojené s ich dôstojnosťou a identitou, ktoré nesmú byť zneužitú pre neprípustné rozdielne zaobchádzanie s nimi. Sú to: „*pohlavie, náboženské vyznanie alebo viera, rasa, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotné postihnutie, vek, sexuálna orientácia, manželský stav a rodinný stav, farba pleti, jazyk, politické alebo iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, majetok, rod alebo iné postavenie alebo dôvod oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti*“ [§ 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z.](#)

³⁸ [§ 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. \(antidiskriminačný zákon\)](#)

³⁹ [§ 7a zákona č. 245/2008 Z. z. \(školský zákon\)](#)

⁴⁰ [§ 26 zákona č. 245/2008 Z. z. \(školský zákon\)](#)

⁴¹ [§ 145a zákona č. 245/2008 Z. z. \(školský zákon\)](#)

- Škola alebo školské zariadenie je povinné využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole⁴². Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a poslucháčov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola alebo školské zariadenie organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy alebo školského zariadenia, medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola alebo školské zariadenie prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole alebo školskom zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov a poslucháčov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

⁴² Podrobné informácie ku krízovým udalostiam na školách sú dostupné [na webovom sídle ministerstva](#).

Odporúčania k tvorbe Plánu uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Štruktúra:

I. Identifikácia a analýza aktuálneho stavu

- Stručný popis, ako ŠaŠZ zariadenie uplatňuje jednotlivé Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní:
  - s uplatňovaním, ktorých štandardov ma ŠaŠZ dobrú prax a pri uplatňovaní, ktorých štandardov identifikuje nedostatky a v čom sú ich príčiny;

II. Ciele a vízia plánu

- Krátkodobé a dlhodobé ciele, ktoré ŠaŠZ zariadenie chce dosiahnuť v oblasti zabezpečenia rovnakého prístupu k vzdelávaniu. Formy, ktoré môžete uviesť a následne rozpracovať:
  - Vízia (napr. inkluzívna škola, kde sa každý žiak cíti akceptovaný a má rovnaké šance na úspech).
  - Výzva (napr. riešenie výzvy diverzity žiakov v triedach)
  - Cieľ (napr. dosiahnutie inkluzívnejšieho prostredia)
  - Priorita (napr. podpora rovnosti vo vzdelávaní ako prioritná oblasť)
  - Oblasť rozvoja (napr. inkluzívne vzdelávanie ako oblasť, na ktorú sa škola chce sústrediť)
  - Možnosť zlepšenia (napr. identifikácia možností na zlepšenie spolupráce s rodičmi)
  - Potrebná zmena (napr. zmena prístupu k rozdeleniu žiakov do tried)

III. Kroky na zlepšenie aktuálnej situácie

- Konkrétne opatrenia podľa Časti B Metodickéj príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní⁴³;
- Časový harmonogram rozvrhnutia aktivít a určenie zodpovedností za ich plnenie;

IV. Podpora a spolupráca

- Identifikácia partnerov, ktorí môžu škole pomôcť (napr. NIVAM, neziskové organizácie,).
- Zapojenie rodičov a komunity (napr. informačné stretnutia).

Ďalšie odporúčania na rozpracovanie nad základný rámec:

V. Očakávané výsledky

- Nastavenie ukazovateľov, ktoré budú sledovať, či plán prináša zlepšenie (napr. spokojnosť žiakov, výsledky testov, prieskumy medzi rodičmi).

VI. Zdroje a financovanie

- Identifikácia potrebných zdrojov (ľudské zdroje, materiály, školenia, financie).
- Možnosti financovania (napr. projekty, granty, podpora zo strany ministerstva).

VII. Komunikácia a zdieľanie výsledkov

- Informovanie všetkých zainteresovaných strán o cieľoch, aktivitách a výsledkoch plánu.
- Transparentná komunikácia s komunitou školy, rodičmi a zriaďovateľom.

⁴³ [Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní](#) (MŠVvaŠ SR, 2023)